

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

استاندارد ملی ایران

INSO

12508-2

1st. Edition

2016

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

۱۲۵۰۸-۲

چاپ اول

۱۳۹۴

فناوری اطلاعات

- فنون شناسایی و اخذ خودکار داده-

- شناسایی منحصر به فرد-

قسمت ۲: رویه‌های ثبت

Information technology — Automatic identification and data capture techniques — Unique identification — Part 2:Registration procedures

ICS: 35.040

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشتہ طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیستمحیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسائل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی بکاه، واسنجی وسائل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Métrologie Legale)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«فناوری اطلاعات- فنون شناسایی و اخذ خودکار داده- شناسایی منحصر به فرد- قسمت ۲: رویه‌های ثبت»

سمت و / یا نمایندگی

عضو هیات علمی دانشگاه یزد

رئیس:

تدین تفت، علی اکبر

(دکترای مخابرات- سیستم)

دبیر:

رئیس واحد انفورماتیک اداره کل استاندارد

یزد

ماندگاری، مریم

(فوق لیسانس مهندسی صنایع- مدیریت سیستم و بهره وری)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

رئیس اداره تدوین استاندارد سازمان فناوری
اطلاعات ایران

ایزدپناه، سحرالسادات

(فوق لیسانس فناوری اطلاعات- سیستم‌های اطلاعاتی)

کارشناس انفورماتیک اداره کل استاندارد یزد

تقوی، مسعود

(لیسانس مهندسی کامپیوتر- سخت افزار)

مسئول فنی شرکت پیشگامان کی پاد

حق شناس، مهدی

(فوق لیسانس کامپیوتر- معماری کامپیوتر)

کارشناس تدوین استاندارد سازمان ملی
استاندارد ایران

زارعی محمود آبادی، محمد حسین

(دکترای برق- الکترونیک)

رئیس اداره نگهداری فیر نوری مخابرات
استان یزد

دهقانپور، محمد

(لیسانس علوم کامپیوتر- سخت افزار)

کارشناس واحد تحقیق و توسعه شرکت
پیشگامان عصر ارتباطات

صنوبی، حسن

(لیسانس مهندسی کامپیوتر- سخت افزار)

کارشناس اداره کل فناوری اطلاعات و
ارتباطات استان یزد

طباطبایی نسب، سید مهدی

(فوق لیسانس برق- الکترونیک)

مدیر واحد تحقیق و توسعه شرکت
پیشگامان کی پاد

محمدیان سرچشم، محمد حسین

(لیسانس علوم کامپیوتر- نظریه الگوریتم)

میرجلیلی، علی
(فوق لیسانس کامپیوتر-سخت افزار)

مسئول فنی اداره کل ارتباطات زیرساخت
استان یزد

نجم الدینی، احمد
(لیسانس ارتباطات و مخابرات-رادیویی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
و	پیش گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۲	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۴ نمایندگی صادرکننده
۲	۵ مرجع ثبت
۲	۶ واگذاری کد نمایندگی صادرکننده (IAC)
۴	کتابنامه

پیش گفتار

استاندارد «فناوری اطلاعات- فنون شناسایی و اخذ خودکار داده- شناسایی منحصر به فرد- قسمت ۲: رویه‌های ثبت» که پیش‌نویس آن در کمیسیون های مربوط، توسط سازمان ملی استاندارد تهیه و تدوین شده است و در سیصد و نوادمین اجلاس کمیته ملی استاندارد فناوری اطلاعات مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۶ مورد تصویب قرار گرفته است ، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود .

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع ، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود ، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت . بنابراین ، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد .

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است :

ISO/IEC 15459-2: 2015, Information technology — Automatic identification and data capture techniques — Unique identification —Part 2: Registration procedures.

فناوری اطلاعات-فنون شناسایی و اخذ خودکار داده-شناسایی منحصر به فرد-

قسمت ۲: رویه‌های ثبت

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین الزامات رویه‌ای به منظور حفظ و نگهداری شناسه‌ها و خطوط کلی تعهدات مرجع ثبت است.

این استاندارد برای آن شناسه‌هایی که ISO نمایندگی‌های نگهداری یا مراجع ثبت را برای ارائه شناسه و/یا طرح‌های شناسانه، منصوب کرده است، کاربرد ندارد. همچنین برای موارد زیر نیز کاربرد ندارد:

- کانتینر (بارگنج) حمل بار، زیرا کدگذاری منحصر به فردی آن‌ها در استاندارد ISO 6346 مشخص می‌شود.
- وسایل نقلیه، زیرا شناسایی منحصر به فردی آن‌ها در استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۸۹:۶۳۱۵ «خودروهای جاده‌ای-شماره شناسه خودرو - (VIN) محتوا و ساختار» مشخص می‌شود.
- رادیوهای خودرو، زیرا شناسایی منحصر به فردی آن‌ها در استاندارد ملی ایران شماره ۶۸۹۹ «خودروهای سواری-شماره شناسه رادیوی خودرو» مشخص می‌شود.

همچنین موارد زیر نیز مستثنی هستند:

- استاندارد ISO 2108 با عنوان «Information and documentation — International standard book number (ISBN)» و استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۹۲:۸۹۳۱ با عنوان «اطلاعات و دبیش(مستندسازی)-شماره استاندارد بین‌المللی پیاپند(شاپا)»؛

یادآوری- دامنه هر یک از استانداردهای ملی ایران شماره ۱۳۹۲:۸۹۳۱ و استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۹۳:۶۶۱۱ و استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۹۳:۶۶۱۱ رونوشتی مجزا از یک کتاب یا گاهنامه، عنوان را مشخص می‌کند. به این ترتیب سطح شناسایی به دست آمده در سطحی مشابه با شناسه منحصر به فرد تعریف شده در قسمت ۶ این مجموعه استاندارد است. مجاز است رونوشت‌هایی مجزا از عنوان (کتاب یا گاهنامه) با استفاده از قسمت ۴ این مجموعه استاندارد مشخص شود.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع شده است. به این ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن موردنظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدرکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها موردنظر است.

- 2-1 ISO/IEC 15459-3:2015, Information technology — Automatic identification and data capture techniques —Unique identification — Part 3: Common rules.
- 2-2 ISO/IEC 19762-1:2008, Information technology — Automatic identification and data capture (AIDC) techniques —Harmonized vocabulary — Part 1: General terms relating to AIDC.

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف تعیین شده در استاندارد ملی ایران شماره ۱۶۱۹۷-۱ و قسمت ۳ این مجموعه استاندارد به کار می‌رود.

۴ نمایندگی صادرکننده

سازمان‌هایی که می‌خواهند یک نمایندگی صادرکننده شوند باید درخواست خود را به مرجع ثبت (RA)^۱ برای ثبت و واگذاری کد نمایندگی صادرکننده (IAC)^۲ بدهند. فرم درخواست دردسترس است یا با درخواست از مرجع ثبت ارائه می‌شود. توصیه می‌شود برای درخواست هر کد نمایندگی صادرکننده (IAC) فرم‌های درخواست جداگانه ارائه شود.

فهرست مرجع ثبت برای این مجموعه استاندارد در سایت زیر آمده است:

http://www.iso.org/iso/maintenance_agencies.htm.

متقاضیان باید:

- الف- با رویه‌های وضع شده توسط مرجع ثبت به طور کامل سازگار باشد؛
- ب- فرم درخواست تکمیل شده را به مرجع ثبت ارسال کنند؛
- پ- فرم درخواست تکمیل شده که شامل IAC تخصیص داده شده توسط مرجع ثبت است، را دریافت کنند.

۵ مرجع ثبت

مسئولیت‌های مرجع ثبت به شرح زیر است:

- الف- درخواست‌ها را از سازمان‌های متقاضی نمایندگی صادرکننده دریافت و درخواست‌ها را مطابق این استاندارد تائید و پردازش می‌کند (به بند ۴ مراجعه شود).
- ب- تولید، نگهداری و انتشار یک ثبات IAC (فهرست IAC‌های تخصیص داده شده). نام نمایندگی‌های صادرکننده و IAC‌ها باید به ترتیب حروف الفبای (انگلیسی) در ثبات منتشر شود. ثبات IAC‌ها باید سندی باشد که به سهولت در دسترس است.
- پ- به متقاضیان موفق که به آن‌ها IAC تخصیص داده شده، اطلاع داده شود.
- ت- پایگاه داده اطلاعات شناسایی نمایندگی صادرکننده حفظ و نگهداری شود.

۶ واگذاری کد نمایندگی صادرکننده (IAC)

باید IAC‌های واگذار شده از نویسه‌ها با حروف بزرگ از A تا Z (A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z) و رقم‌های عددی (۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸, ۹) تشکیل شوند.

1- Registration Authority

2- Issuing Agency Code (IAC)

الف- کدهای نمایندگی صادرکننده J-A باید برای سازمانهایی که کدی با یک نویسه به آنها اختصاص داده می‌شود، نگه داشته شوند. این سازمانها باید علاوه بر معیارهایی که در بند ۴ برای تصویب شرح داده شده، معیارهای زیر را نیز برآورده سازند:

- ۱- چند ملیتی باشند و در کلیه کشورهای ملی عضو JTC 1/SC 31 دارای نمایندگی باشند؛
- ۲- دارای وضعیت ارتباط خارجی رسمی با ISO/IEC JTC 1/SC 31 باشند؛
- ۳- سازمانی غیرانتفاعی باشند؛

۴- با حداقل پنج هزار صادرکننده شناسه‌های منحصر به فرد دارای ارتباطی رسمی و طولانی مدت باشند.

ب- کدهای نمایندگی صادرکننده‌ای که اولین نویسه آنها K است باید برای اداره عمومی ملی^۱ کنار گذاشته شوند و باید با کد کشور دو نویسه‌ای (آلفا-۲)^۲ مربوطه به صورت منتشر شده توسط استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۰۶۹-۱ تکمیل شوند. ادارات عمومی استفاده کننده از IAC K باید به مرجع ثبت درخواست بدهنند. چنین درخواستی باید با تاییدی از عضو اصلی ISO/IEC ملی درصورت وجود چنین عضوی در کشور، همراه باشد.

پ- کدهای نمایندگی صادرکننده‌ای که اولین نویسه آنها L-U است باید برای سازمانهایی که در نویسه‌ای به آنها اختصاص داده می‌شود، کنار گذاشته شوند. این سازمانها باید علاوه بر معیارهایی که در بند ۴ برای تصویب شرح داده شده، معیارهای زیر را نیز برآورده سازند:

- ۱- در بیش از سه کشور عضو ملی ISO/IEC JTC 1/SC 31 نمایندگی داشته باشند؛

۲- با حداقل یک هزار صادرکننده شناسه‌های منحصر به فرد دارای ارتباطی رسمی و دراز مدت باشند.

ت- کدهای نمایندگی صادرکننده‌ای که اولین نویسه آنها V-Z است باید برای سازمانهایی که در نویسه‌ای به آنها اختصاص داده می‌شود، کنار گذاشته شوند. این سازمانها باید علاوه بر معیارهایی که در بند ۴ برای تصویب شرح داده شده، معیارهای زیر را نیز برآورده سازند:

- ۱- در بیش از یک کشور عضو ملی ISO/IEC JTC 1/SC 31 نمایندگی داشته باشند؛

۲- با حداقل صد صادرکننده شناسه‌های منحصر به فرد دارای ارتباطی رسمی و طولانی مدت باشند.

ث- به GS1 بلوکی از IACها با گستره ۰ تا ۹ تخصیص داده می‌شود، و به هیچ سازمان دیگری نباید یک بلوک تخصیص داده شود.

1- National public administration

2- Alpha-2

كتاب نامه

- [1] ISO/IEC Directives, Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards
- [2] ISO/IEC 646, Information technology — ISO 7-bit coded character set for information interchange
- [3] ISO 2108, Information and documentation — International standard book number (ISBN)
- [4] ISO 3166-1, Codes for the representation of names of countries and their subdivisions — Part 1:Country codes
- [5] ISO 3297, Information and documentation — International standard serial number (ISSN)
- [6] ISO 3779, Road vehicles — Vehicle identification number (VIN) — Content and structure
- [7] ISO 6346, Freight containers — Coding, identification and marking
- [8] ISO/IEC 9834-1, Information technology — Procedures for the operation of object identifier registration authorities: General procedures and top arcs of the international object identifier tree
- [9] ISO 10486, Passenger cars — Car radio identification number (CRIN)
- [10] ISO/IEC 15418, Information technology — Automatic identification and data capture techniques —GS1 Application Identifiers and ASC MH10 Data Identifiers and maintenance
- [11] ISO 15394, Packaging — Bar code and two-dimensional symbols for shipping, transport and receiving labels
- [12] ISO/IEC 15459-1, Information technology — Automatic identification and data capture techniques—Unique identification — Part 1: Individual transport units
- [13] ISO/IEC 15459-4, Information technology — Automatic identification and data capture techniques —Unique identification — Part 4: Individual products and product packages
- [14] ISO/IEC 15459-5, Information technology — Automatic identification and data capture techniques —Unique identification — Part 5: Individual returnable transport items (RTIs)
- [15] ISO/IEC 15459-6, Information technology — Automatic identification and data capture techniques —Unique identification — Part 6: Groupings
- [16] ISO 22742, Packaging — Linear bar code and two-dimensional symbols for product packaging
- [17] ISO 28219, Packaging — Labelling and direct product marking with linear bar code and twodimensional symbols
- [18] ANS MH.10.8.2, Data Identifier and Application Identifier Standard
- [19] GS1 General Specifications